

Tekst: Nonja Remijn

Paardenkrachten

Vroeger beheersten paarden het boerenlandleven. Er werd mee geploegd of mee gezaaid en vanwege zijn kracht en intelligentie was het paard onmisbaar bij het trekken van zware karren vol bieten of bij het laden en vervoeren van een wagen hooi. Ook nu biedt het werken met paarden op het land en in het landschap nog voordelen ten opzichte van de moderne alternatieven.

Staatsbosbeheer is uitermate tevreden over de harde werkers die paarden zijn en gebruiken ze in het bosbeheer. Voor het uitdunnen van hun bossen is het makkelijker om de omgekapte bomen door trekpaarden uit het bos te laten slepen dan door een tractor. De bomen worden van tevoren met zagen naar de grond gehaald en voor de zwaarste bomen wordt een 'mallejan' gebruikt om het gewicht beter te kunnen dragen.

Stichting Werkend Trekpaard Groningen maakt er samen met Staatsbosbeheer altijd een publieksactiviteit van en trekt zo de aandacht voor dit werk. De bomen zijn van tevoren al verkocht aan particulieren en worden zodra zij uit het bos zijn gesleept, overgedragen aan de kopers, die er vervolgens haardhout van kunnen maken.

Stichting Werkend Trekpaard Groningen telt twintig leden met Nederlandse trekpaarden en die zijn actief in heel Noord-Nederland. Er zijn nauwe banden met buurland Duitsland, waar in het voorjaar ook trainingen worden georganiseerd om te leren werken met de trekpaarden.

Land bewerken

De trainingen in Duitsland zijn ook gericht op het ploegen met de paarden. De ideale

diepte en breedte voor het ploegen worden hierin meegenomen en uiteraard is het van belang zo evenwijdig mogelijk het perceel af te lopen. Arbeidsintensief is het wel, als je bedenkt dat je een akker per 25 cm ploegt, wat betekent dat je voor een hectare land wel 50 km onderweg bent.

Boer Sil uit Oostendorp is tijdens zijn opleiding biologische veehouderij op Warmonderhof overtuigd geraakt van het werken met paarden. En dat doet hij dan nu ook op zijn eigen 10 hectare land. Een Nederlands trekpaard was hem te groot, dus hij werkt zelf met Fjorden en High-

landers. 'Als ik met paarden werk, beleef ik alles veel bewuster. Ik hoor de aarde over het ploegrister glijden, ik voel de bodem onder mijn voeten veren en ik leer mijn bodem kennen. Waar heeft de bodem structuurschade opgelopen of waarom groeit nou dát onkruid op die plek.'

Ook ziet hij als biologische boer veel voordelen voor de bodem bij het gebruik van de paarden. 'Trekdiere verdichten de bodem veel minder en geven bodemorganismen de kans de bodem weer te herstellen. Ik probeer de bodem levendig te krijgen door compost en eigen paardenmest te gebruiken.'

Kringloop

Volgens Sil is het voordeel van een trekdier dat je de mest weer kunt gebruiken op de akker. Met een trekdier krijg je een kringloop op het bedrijf. Het gras dat je

Bomen uit het bos slepen in Sellinger

Stichting Werkend Trekpaard Groningen

Stichting Werkend Trekpaard Groningen

Even pas op de plaats

Nonja Remijn

Land bewerken: ploegdemonstratie In Limburg

inzaait om een perceel 'rust' te gunnen en om het onkruid te onderdrukken, maai je en gebruik je weer als paardenvoer. De paarden gebruik je om het gras te maaien en te hooien. Op deze manier hoef je geen fossiele brandstof te kopen en werk je (bijna) CO₂-neutraal. Met andere biologische bedrijven in Nederland en buurlanden wisselt Sil kennis uit over het werken met de paarden.

Als zijn land rijp is om omgeploegd te worden, vraagt hij hulp van Stichting Werkend Trekpaard Groningen. Vorig jaar waren twaalf vrijwilligers met trekpaarden langs gekomen om zijn land mee te helpen ploegen, een feest om naar te kijken en om bij te wonen voor zowel paardenhouder als het publiek.

Kennis en kunde

Werken met paarden vereist veel tijd en inspanning. Welke paardenliefhebbers je ook spreekt, ze zetten zich met alle liefde in voor het behoud en de promotie van het ras, voor het werken met de paarden, maar de grootste passie komt voort uit de

band tussen mens en dier. Zoals de vereniging 't Brabants Span het zegt: 'Het is het samenspel tussen de werkende mensen en het intelligente en bereidwillige paard geweest, dat ons trekpaard in ere heeft weten te houden.'

Boer Sil beaamt deze uitspraak en zegt dat een paard meer is dan alleen een fiets of een trekker. Het is een medewerker; dat vereist een goede werksfeer en vooral veel communicatie. En hoe langer je met een trekpaard werkt, hoe beter deze samenwerking wordt. Stichting Werkend Trekpaard Groningen organiseert zelfs wedstrijden waarbij de trekpaarden enkel op stem van de eigenaar een klus moeten klaren. Dit kan van pas komen als een boom gehaald moet worden op een plek waar het bos te dicht begroeid is om er met werktuig (en boer) te kunnen komen.

'Behouden van ons levend erfgoed door de dieren te benutten' is een motto dat al lang wordt gebruikt bij de SZH. Bovenstaande prachtige voorbeelden uit het werkveld laten zien dat de dieren zich bewijzen als zeer geschikt in het bos en op het land.

Paardenkrachten gebruiken is niet alleen liefhebberij, het biedt bewezen voordelen in gebruiksdoeleinden. •

Dag van de trekpaarden

Op 17 december wordt de jaarlijkse boomsleepdag georganiseerd in Sellingeren. Meer informatie hierover is te lezen op de website van Stichting Werkend Trekpaard Groningen. www.swtg.nl

Meer initiatieven voor promotie van trekpaarden

Stichting op Groede Gronden
Stichting Werkend Trekpaard Groningen
Stichting Zuid Limburgs Trekpaard
Museum van het Belgisch Trekpaard
www.trekpaardenpromotie.nl
www.brabantsspan.nl
www.horseshopinternational.nl
www.eindelienge-biologisch.nl

